

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN

Kỷ niệm 95 năm Ngày truyền thống công tác Dân vận của Đảng (15/10/1930-15/10/2025) và 26 năm Ngày Dân vận của cả nước (15/10/1999-15/10/2025)
(Ban hành kèm theo Công văn số -CV/BTGDVTU, ngày /10/2025 của Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy)

I. Ý NGHĨA LỊCH SỬ CỦA NGÀY 15/10 - NGÀY TRUYỀN THỐNG CÔNG TÁC DÂN VẬN CỦA ĐẢNG

1. Sự ra đời tất yếu của công tác dân vận trong tiến trình thành lập Đảng

Đầu thế kỷ XX, các phong trào yêu nước của Nhân dân ta chống thực dân Pháp xâm lược liên tiếp nổ ra nhưng đều thất bại do thiếu một đường lối cứu nước đúng đắn và một tổ chức chính trị đủ sức mạnh để tập hợp, lãnh đạo toàn dân tộc. Yêu cầu cấp thiết của lịch sử là phải có một chính đảng tiên phong, với lý luận cách mạng soi đường, có khả năng tổ chức và đoàn kết mọi tầng lớp nhân dân, hướng tới mục tiêu chung là giải phóng dân tộc.

Trong bối cảnh đó, từ ngày 06/01 đến ngày 07/02/1930, Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam đã được tổ chức tại Hồng Kông (Trung Quốc) do đồng chí Nguyễn Ái Quốc chủ trì. Các văn kiện được thông qua tại Hội nghị như Chánh cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt đã xác định đường lối cơ bản của cách mạng Việt Nam, trong đó khẳng định lực lượng cách mạng là công nhân, nông dân, tiểu tư sản, trí thức; đồng thời phải liên minh, lôi kéo phú nông, trung, tiểu địa chủ và tư sản dân tộc về phía giai cấp vô sản. Ngay từ khi thành lập, Đảng ta đã nhận thức sâu sắc rằng, cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, và công tác vận động, tập hợp quần chúng là nhiệm vụ sống còn.

2. Mốc son tháng 10/1930 và sự hình thành hệ thống Ban chuyên môn về các giới vận động

Sau khi Đảng ra đời, từ ngày 14 đến ngày 31/10/1930, Hội nghị Trung ương lần thứ nhất đã thông qua Luận cương chính trị, Điều lệ Đảng và các Nghị quyết về công nhân vận động, nông dân vận động, công sản thanh niên vận động, phụ nữ vận động, quân đội vận động... Các nghị quyết này không chỉ thể hiện tư duy chiến lược, toàn diện của Đảng về công tác vận động quần chúng mà còn đặt nền móng cho việc hình thành một hệ thống tổ chức chuyên trách.

Nghị quyết Trung ương lần thứ nhất chỉ rõ: “Trong các Đảng bộ thượng cấp (từ thành và tỉnh ủy trở lên) phải tổ chức ra các Ban chuyên môn về các giới vận động”. Thực hiện chủ trương này, từ tháng 10/1930, hệ thống Ban chuyên môn của Đảng bao gồm: Công vận, Nông vận, Thanh vận, Phụ vận, Quân đội vận, Mặt trận phản đế đã chính thức ra đời. Đây là bộ máy chuyên trách đầu tiên, có nhiệm vụ tổ chức, tập hợp lực lượng, giáo dục và vận động quần chúng Nhân dân tham gia các phong trào cách mạng dưới sự lãnh đạo của Đảng.

3. Tác phẩm “Dân vận” của Chủ tịch Hồ Chí Minh - Cẩm nang cho mọi thời đại

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công, nước nhà giành độc lập, nhưng ngay sau đó dân tộc ta phải đối mặt với muôn vàn khó khăn, thử thách của “*thù trong, giặc ngoài*”. Để huy động tối đa sức người, sức của cho công cuộc kháng chiến kiến quốc, yêu cầu tăng cường công tác vận động quần chúng trở nên cấp bách hơn bao giờ hết.

Trong bối cảnh đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết bài báo “***Dân vận***” đăng trên Báo Sự thật, số 120, ra ngày 15/10/1949 với bút danh X.Y.Z. Tác phẩm ngắn gọn nhưng chứa đựng tư tưởng vô cùng sâu sắc, có giá trị lý luận và thực tiễn to lớn, được xem là cương lĩnh về công tác dân vận. Người chỉ rõ: “*Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công*”. Bài báo đã chỉ dẫn một cách đầy đủ, toàn diện về mục đích, đối tượng, nhiệm vụ và phương pháp công tác dân vận, khẳng định chân lý “*Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng*”.

4. Quyết định lịch sử lấy ngày 15/10 làm Ngày truyền thống và Ngày Dân vận của cả nước

Ghi nhận mốc son lịch sử tháng 10/1930 và tôn vinh giá trị trường tồn của tác phẩm “***Dân vận***”, tháng 10/1999, nhân kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ viết tác phẩm, theo đề nghị của Ban Dân vận Trung ương, Bộ Chính trị (khóa VIII) đã đồng ý lấy ngày **15/10/1930** làm **Ngày truyền thống công tác Dân vận của Đảng** và quyết định chọn ngày **15/10 hằng năm** là “***Ngày Dân vận của cả nước***”. Quyết định này thể hiện sự trân trọng của Đảng đối với lịch sử và vai trò chiến lược của công tác dân vận, đồng thời nhằm đẩy mạnh việc học tập và thực hành những lời dạy của Bác Hồ về công tác dân vận trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Trải qua 95 năm đồng hành cùng lịch sử dân tộc, công tác dân vận luôn là một bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, góp phần củng cố và tăng cường mối quan hệ máu thịt giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân.

II. CHẶNG ĐƯỜNG 95 NĂM CÔNG TÁC DÂN VẬN CỦA ĐẢNG

1. Công tác dân vận trong thời kỳ đấu tranh giành chính quyền (1930 - 1945)

Ngay sau khi ra đời, Đảng đã nhanh chóng tổ chức các đoàn thể cách mạng, hình thành bộ máy và đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận. Ngày 18/11/1930, Ban Thường vụ Trung ương Đảng ra Chỉ thị thành lập Hội Phản đế đồng minh, hình thức đầu tiên của Mặt trận Dân tộc thống nhất. Các cán bộ, đảng viên lớp đầu tiên đã không quản gian khổ, thực hiện chủ trương “*vô sản hóa*”, “*ba cùng*” với Nhân dân, tuyên truyền, giác ngộ và tổ chức quần chúng đấu tranh.

Các cao trào cách mạng 1930-1931, 1936-1939, và đặc biệt là phong trào Mặt trận Việt Minh (1941-1945) đã tập hợp đông đảo các tầng lớp Nhân dân, không phân biệt giai cấp, tôn giáo, dân tộc. Với phương châm kết hợp đấu tranh chính trị với đấu tranh vũ trang, tiến tới tổng khởi nghĩa, Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã thành công rực rỡ. Thắng lợi này là minh chứng hùng hồn cho sức mạnh của công tác dân vận: chỉ với khoảng 3.000 đảng viên, Đảng đã tin vào dân, dựa vào sức mạnh của dân, tổ chức và lãnh đạo nhân dân làm nên cuộc cách mạng vĩ đại, mở ra một kỷ nguyên mới cho dân tộc.

2. Công tác dân vận trong hai cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc (1945 - 1975)

Trong kháng chiến chống thực dân Pháp (1945-1954): Với đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện, lâu dài, dựa vào sức mình là chính, Đảng đã huy động sức mạnh của toàn dân tộc. Sự ra đời của Hội Liên hiệp quốc dân Việt Nam (29/5/1946) và sau đó là sự thống nhất Việt Minh - Liên Việt thành Mặt trận Liên - Việt (03/3/1951) đã không ngừng củng cố và mở rộng khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Phong trào thi đua ái quốc do Chủ tịch Hồ Chí Minh phát động đã trở thành động lực to lớn, cổ vũ toàn quân, toàn dân vừa chiến đấu, vừa sản xuất, mà đỉnh cao là chiến thắng Điện Biên Phủ “*lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu*”.

Trong kháng chiến chống đế quốc Mỹ (1954-1975): Đất nước tạm thời bị chia cắt hai miền với hai nhiệm vụ chiến lược khác nhau. Ở miền Bắc, công tác dân vận tập trung vận động nhân dân xây dựng chủ nghĩa xã hội, trở thành hậu phương lớn vững chắc. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ra đời (10/9/1955) đã tăng cường đoàn kết mọi lực lượng dân tộc, động viên đồng bào, chiến sĩ hết lòng chi viện cho miền Nam. Ở miền Nam, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam (20/12/1960) đã tập hợp, đoàn kết các tầng lớp nhân dân đứng lên đấu tranh chống đế quốc Mỹ và tay sai. Công tác dân vận đã phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại, động viên đến mức cao nhất sức người, sức của cho tiền tuyến, góp phần quyết định vào Đại thắng Mùa Xuân năm 1975, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

3. Công tác dân vận trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (1975 - 2020)

Sau chiến tranh, cả nước bước vào thời kỳ khắc phục hậu quả, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa với muôn vàn khó khăn. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI (1986) đã khởi xướng công cuộc đổi mới, một bước ngoặt lịch sử của cách mạng Việt Nam.

Để đáp ứng yêu cầu mới, Hội nghị Trung ương 8 khóa VI đã ban hành Nghị quyết số 08B-NQ/HNTW (27/3/1990) về “*Đổi mới công tác quần chúng của Đảng, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và Nhân dân*”. Nghị quyết đã đưa ra 4 quan điểm chỉ đạo có tính định hướng chiến lược, trong đó nhấn mạnh: Cách mạng là sự nghiệp của dân, do dân và vì dân; động lực thúc đẩy phong trào là đáp ứng lợi ích thiết thực của nhân dân.

Từ Đại hội VII đến Đại hội XII, Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành một hệ thống văn bản đồng bộ về công tác dân vận. Đặc biệt, Hội nghị Trung ương 7 khóa XI đã ban hành Nghị quyết số 25-NQ/TW (03/6/2013) về “*Tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong tình hình mới*”, xác định 5 quan điểm và 7 nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, cả hệ thống chính trị đã vào cuộc, hướng mạnh về cơ sở, thực hiện cơ chế “*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ*” và phương châm “*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra*”.

4. Công tác dân vận từ Đại hội XIII của Đảng đến nay

Đại hội XIII của Đảng đã bổ sung nhiều nội dung mới, sâu sắc về công tác dân vận, xác định yêu cầu: *“Thắt chặt hơn nữa mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với Nhân dân, dựa vào Nhân dân để xây dựng Đảng”*. Văn kiện Đại hội nhấn mạnh việc tạo chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành động của cả hệ thống chính trị, có cơ chế để Nhân dân tham gia xây dựng Đảng, và lấy sự hài lòng, tín nhiệm của Nhân dân làm tiêu chí quan trọng để đánh giá chất lượng cán bộ, đảng viên.

Từ sau Đại hội, nhiều văn bản quan trọng đã được ban hành như: Quyết định số 23-QĐ/TW về *“Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị”* và Nghị quyết số 43-NQ/TW về *“Tiếp tục phát huy truyền thống, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng đất nước ta ngày càng phồn vinh, hạnh phúc”*. Công tác dân vận của hệ thống chính trị, đặc biệt là của cơ quan nhà nước, có nhiều chuyển biến tích cực, tập trung vào cải cách hành chính, chuyển đổi số, xây dựng *“chính quyền thân thiện, vì Nhân dân phục vụ”*. Phong trào thi đua *“Dân vận khéo”* ngày càng lan tỏa, gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, khơi dậy các nguồn lực to lớn trong Nhân dân.

Đặc biệt, năm 2025 đánh dấu một bước ngoặt quan trọng khi các cấp ủy Đảng quyết định hợp nhất Ban Tuyên giáo và Ban Dân vận các cấp. Đây không chỉ là sự đổi mới về tổ chức mà còn tạo nên sức mạnh tổng hợp, sự thống nhất biện chứng giữa tuyên truyền và vận động, giữa định hướng tư tưởng và dẫn dắt hành động, thể hiện tư duy và phương thức lãnh đạo mới của Đảng.

III. PHÁT HUY TRUYỀN THÔNG 95 NĂM CÔNG TÁC DÂN VẬN CỦA ĐẢNG TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

Năm 2025 có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là năm cuối thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII, tổ chức đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội XIV của Đảng, và là năm đầu tiên Ban Tuyên giáo và Dân vận các cấp đi vào hoạt động sau khi hợp nhất. Đây là giai đoạn then chốt để đất nước vươn mình, thực hiện khát vọng phát triển giàu mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Trong bối cảnh chuyển đổi số, hội nhập quốc tế sâu rộng và các thách thức từ không gian mạng, công tác dân vận phải được đổi mới mạnh mẽ, thống nhất biện chứng với công tác tuyên giáo, trở thành trụ cột then chốt trong xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Để phát huy truyền thống vẻ vang 95 năm công tác dân vận của Đảng, các cấp ủy, tổ chức đảng và cả hệ thống chính trị cần tập trung thực hiện tốt các nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò và sự thống nhất biện chứng giữa công tác tuyên giáo và dân vận

Công tác tuyên giáo và dân vận là hai nhiệm vụ đặc biệt quan trọng hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng, là một thể thống nhất. Nếu tuyên giáo định hướng tư tưởng, bảo vệ nền tảng lý luận, thì dân vận làm nhiệm vụ vận động, tập hợp, xây dựng khối đại đoàn kết, tạo sự đồng thuận xã hội. Tuyên giáo sẽ khó hiệu quả nếu thiếu sự đồng hành của dân vận, và ngược lại, dân vận sẽ không thể đi vào chiều sâu nếu thiếu nền tảng lý luận vững chắc. Chính vì vậy công tác tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng luôn luôn phải gắn liền với công tác vận động tổ

chức thực hiện, định hướng tư tưởng đi đôi với hướng dẫn hành động. Việc hợp nhất hai cơ quan tạo ra sức mạnh tổng hợp, là bước chuyển chiến lược có ý nghĩa nền tảng, tăng cường niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và chế độ.

2. Hiện đại hóa công tác tuyên giáo và dân vận, chủ động làm chủ không gian truyền thông số

Trận địa tư tưởng ngày nay chủ yếu diễn ra trên không gian số, nơi thông tin lan truyền với tốc độ chưa từng có, đa chiều, khó kiểm soát. Công tác tuyên giáo và dân vận phải đi trước, chủ động chiếm lĩnh, định hướng, dẫn dắt dư luận. Cần xây dựng một hệ thống truyền thông hiện đại, đồng bộ, có khả năng tác động mạnh mẽ, nhanh chóng, hiệu quả. Phải phát triển năng lực phân tích, dự báo dư luận xã hội bằng những công cụ hiện đại, không để xảy ra “*khoảng trống truyền thông*”. Chủ động, linh hoạt trong ứng dụng khoa học - công nghệ, biến thách thức thành cơ hội, tạo “*sức đề kháng*” cho xã hội.

3. Tăng cường, thắt chặt và làm sâu sắc hơn mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với Nhân dân, xây dựng vững chắc “*thế trận lòng dân*”

Quán triệt sâu sắc quan điểm “*Dân là gốc*”. Mọi chủ trương, chính sách đều phải xuất phát từ lợi ích và nguyện vọng chính đáng của Nhân dân. Trong kỷ nguyên mới, Nhân dân không chỉ mong muốn được nghe, mà còn mong muốn được tham gia, lắng nghe, đối thoại. Do đó, phải tiếp tục đổi mới, cụ thể hóa và thực hiện hiệu quả cơ chế “*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ*” và phương châm “*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*”. Lấy sự hài lòng của Nhân dân làm tiêu chí đánh giá chất lượng, hiệu quả thực hiện nhiệm vụ.

4. Xây dựng đội ngũ cán bộ tuyên giáo và dân vận có bản lĩnh, trí tuệ, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ

Đây là yếu tố then chốt để nâng cao hiệu quả công tác trong tình hình mới. Cán bộ tuyên giáo, dân vận phải là những “*chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng*”, vừa vững vàng bản lĩnh chính trị, trong sáng đạo đức, vừa giỏi lý luận, am hiểu thực tiễn, thành thạo kỹ năng vận động, truyền thông và nắm chắc công nghệ. Kỷ nguyên mới đòi hỏi một đội ngũ có thể đảm nhiệm cùng lúc nhiều vai trò: vừa là nhà lý luận, vừa là nhà truyền thông, vừa là nhà vận động xã hội. Cần có cơ chế khuyến khích sáng tạo, bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, đồng thời tăng cường kỷ luật, nêu gương.

5. Đổi mới cơ chế phối hợp, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị

Xây dựng cơ chế phối hợp hiệu quả, rõ trách nhiệm, rõ kết quả, tránh chồng chéo, hình thức. Cần có sự gắn bó chặt chẽ giữa cấp ủy và chính quyền, giữa các ban xây dựng Đảng với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, giữa công tác tuyên truyền, vận động với công tác tổ chức và kiểm tra. Khi tất cả các bộ phận trong hệ thống chính trị cùng hành động, cùng hướng về mục tiêu chung sẽ tạo ra sức mạnh cộng hưởng, nâng cao hiệu quả công tác tuyên giáo và dân vận, khắc phục tình trạng chồng chéo, hình thức, bảo đảm hiệu quả thiết thực.

6. Gắn công tác tuyên giáo và dân vận với các nhiệm vụ chiến lược của đất nước, đẩy mạnh phong trào thi đua “Dân vận khéo”

Mọi hoạt động tuyên giáo và dân vận phải phục vụ trực tiếp cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, cho mục tiêu phát triển nhanh, bền vững. Phải đồng hành cùng các nhiệm vụ lớn về kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, đối ngoại. Đẩy mạnh phong trào thi đua “*Dân vận khéo*” gắn với các phong trào thi đua yêu nước khác, khơi dậy mạnh mẽ tinh thần đoàn kết, tự cường, khát vọng cống hiến của mỗi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân.

Dân vận và công tác dân vận là nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược đối với sự nghiệp cách mạng nước ta. Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công*”, phát huy truyền thống vẻ vang 95 năm công tác Dân vận của Đảng, mỗi cấp ủy, tổ chức đảng, mỗi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị cần thường xuyên học tập, quán triệt tư tưởng, đạo đức và phong cách dân vận của Chủ tịch Hồ Chí Minh; đổi mới công tác dân vận theo hướng sát cơ sở, thực sự “*trọng dân, gần dân, hiểu dân, học dân, có trách nhiệm với dân*”, “*nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin*”; thực lòng quan tâm, chăm lo lợi ích và đời sống của Nhân dân; gắn việc làm tốt công tác dân vận với trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được Đảng và Nhân dân giao cho.

Cùng sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, với bản lĩnh, quyết tâm, sáng tạo và khí thế mới, công tác dân vận sẽ tiếp tục có bước tiến mới, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp cách mạng của Đảng; tăng cường mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng, Nhà nước và Nhân dân, phát huy mạnh mẽ sức mạnh của Nhân dân, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đảng bộ các cấp, nhiệm kỳ 2025 - 2030 và Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, xây dựng đất nước ngày càng phồn vinh, hạnh phúc.